

گزارش تاثیر تنش میان روسیه و اوکراین بر بازارهای جهانی

توسط: گروه مشاوره سرمایه‌گذاری ترنج

انتشار عمومی

بهار ۱۴۰۱

مقدمه	۰۱
انرژی	۰۲
غذا	۰۳
تجارت	۰۴
فلزات	۰۵
سایر	۰۶

مقدمه

مقدمه

چارچوبی برای تحلیل جنگ روسیه و اوکراین

اقتصاد روسیه

- پس از هفته‌ها تنش بین‌المللی و گمانه‌زنی‌ها درباره اهداف ولادیمیر پوتین، نیروهای روسی در روزهای اخیر از چندین جهت به اوکراین حمله کرده‌اند. به تازگی، روسیه استقلال کل منطقه دونباس در شرق اوکراین را به رسمیت شناخت و سپس به بهانه‌های مختلف حمله‌ای همه جانبه به پایتخت اوکراین تدارک دید
- تهدیدهای روسیه علیه حاکمیت اوکراین چیز جدیدی نیست؛ از زمان پیدایش مدرن کشور اوکراین، روسیه تلاش کرده است سیاست داخلی و خارجی این کشور را تحت تأثیر قرار دهد. روسیه با روابط نزدیک‌تر بین اوکراین و اتحادیه اروپا مخالف است و به شدت با اوکراین و پیوستن به ناتو مخالف است اما جاه‌طلبی اوکراین برای دستیابی به روابط نزدیک با اتحادیه اروپا در نهایت در دهه گذشته با حمله روسیه به کریمه در سال ۲۰۱۴ به پایان رسید
- روسیه همچنین از جنبش‌های جدایی‌طلب این منطقه در استان‌های دونتسک و لوهانسک در شرق این کشور حمایت کرد منطقه‌ای که خود را مستقل از اوکراین اعلام می‌کند
- نیت پوتین اکنون روشن است، خواسته او تسلط بر اوکراین برای الحاق دائمی آن به روسیه به منظور کنترل و جلوگیری از تلاش برای اتحاد اقتصادی نزدیک‌تر با اتحادیه اروپا یا پیوستن به ناتو است. این تجاوز روسیه هزینه انسانی و اقتصادی بالایی برای اوکراین به همراه خواهد داشت
- پس از سال ۲۰۱۴ از سوی ایالات متحده تحریم‌هایی بر مبادلات تجاری با کشور روسیه وضع شد و پس از حمله دوباره روسیه به اوکراین تحریم‌های وسیع‌تر و با مشارکت بیشتر کشورهای دنیا بر افراد و بانک‌های روسیه وضع شده است

چارچوبی برای تحلیل جنگ روسیه و اوکراین

برای ارائه تحلیل در مورد آثار حمله روسیه به اوکراین باید موارد زیر را در نظر گرفت:

- ۱- مدت زمان و دامنه جنگ
- ۲- تحریم‌ها علیه روسیه
- ۳- پاسخ به تحریم‌ها از سوی روسیه (به عنوان مثال احتمال محدود کردن عرضه نفت و گاز به منظور افزایش قیمت)

شوک عرضه ناشی از حمله روسیه به اوکراین از چند طریق می‌تواند بر اقتصاد جهانی تأثیرگذار باشد:

- ۱- تحریم‌های غرب مانع از خرید کامودیتی‌های تولید روسیه شود
- ۲- تولیدات کامودیتی اوکراین متوقف یا به شدت کاهش پیدا کنند
- ۳- حمل و نقل و تحویل کامودیتی‌ها با اختلال رو به رو شود (به دلیل امکان تخریب نابودی بنادر مهم اوکراین یا آسیب دیدن خط لوله‌های گاز در طول جنگ)
- ۴- روسیه در پاسخ به تحریم‌ها سعی در کاهش عرضه نفت و گاز داشته باشد تا بر قیمت‌های جهانی تأثیر بگذارد

ساختار تحریم‌های اعمال شده تاکنون:

- عمده تحریم‌ها مربوط به تکنولوژی و حوزه مالی بوده است
- تحریم فروش محصولات‌های تک، تحریم بانک‌ها و بانک مرکزی روسیه
- بخش انرژی تاکنون تحریم نشده است

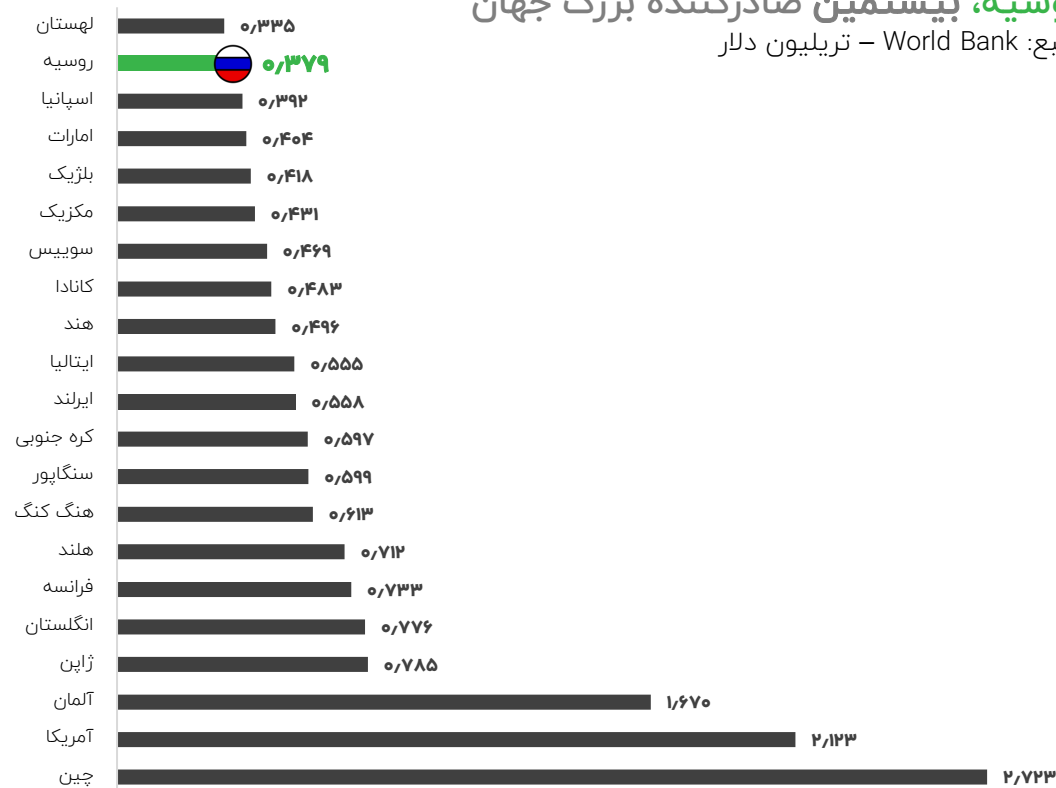

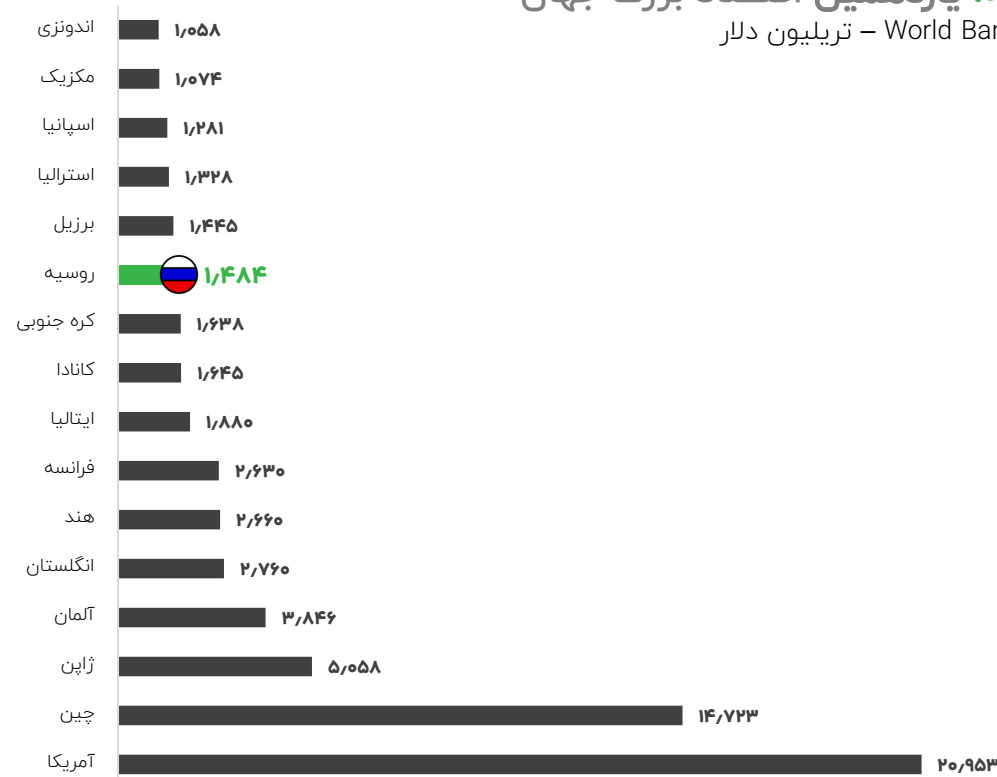
اقتصاد روسیه

روسیه اقتصاد یازدهم بزرگ دنیاست و بزرگتر از آن است که بتوان آن را بدون هزینه‌های زیاد تحریم کرد؛

روسیه، بیستمین صادرکننده بزرگ جهان
منبع: World Bank – تریلیون دلار

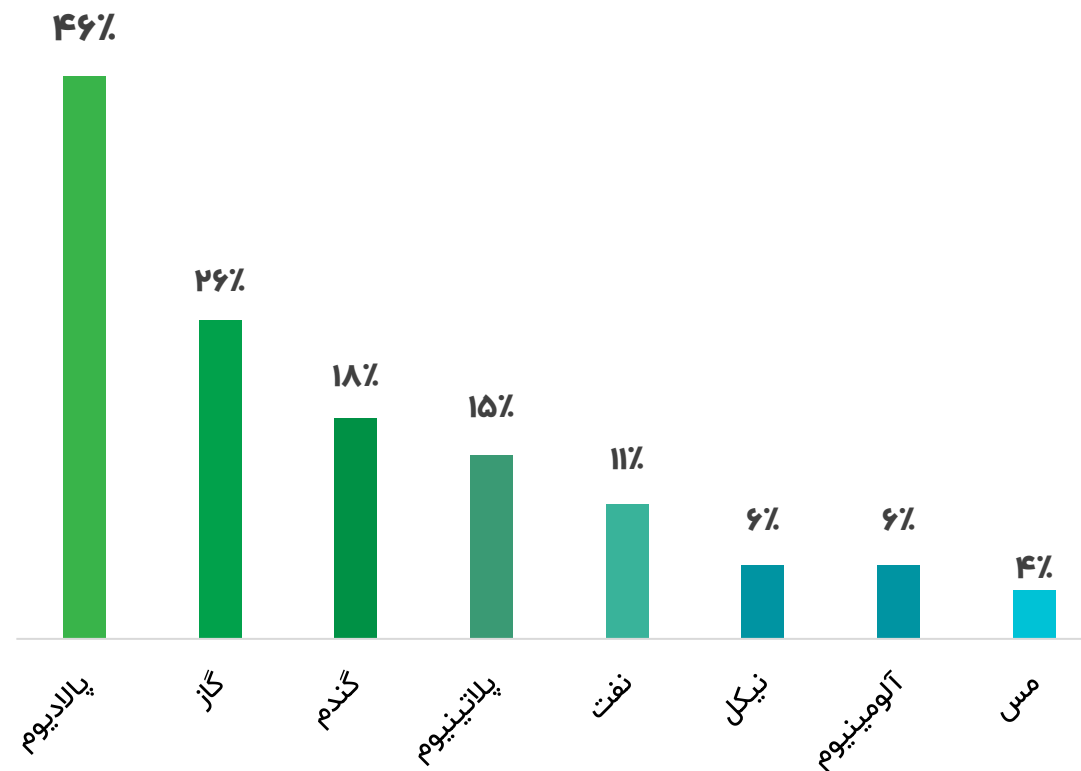

روسیه، یازدهمین اقتصاد بزرگ جهان
منبع: World Bank – تریلیون دلار

سهم برخی از کامودیتی‌های مهم در صادرات روسیه از صادرات کل جهان

حوزه‌های عمده تاثیرگذاری

- انرژی
- فلزات
- زنجیره تامین مواد غذایی

انرژی

نقش روسیه در بازار انرژی

اهمیت گاز در اروپا

سناریوهای محتمل قیمت نفت و گاز

سناریوهای محتمل اقتصاد جهانی

نقش روسیه در بازار زغال سنگ

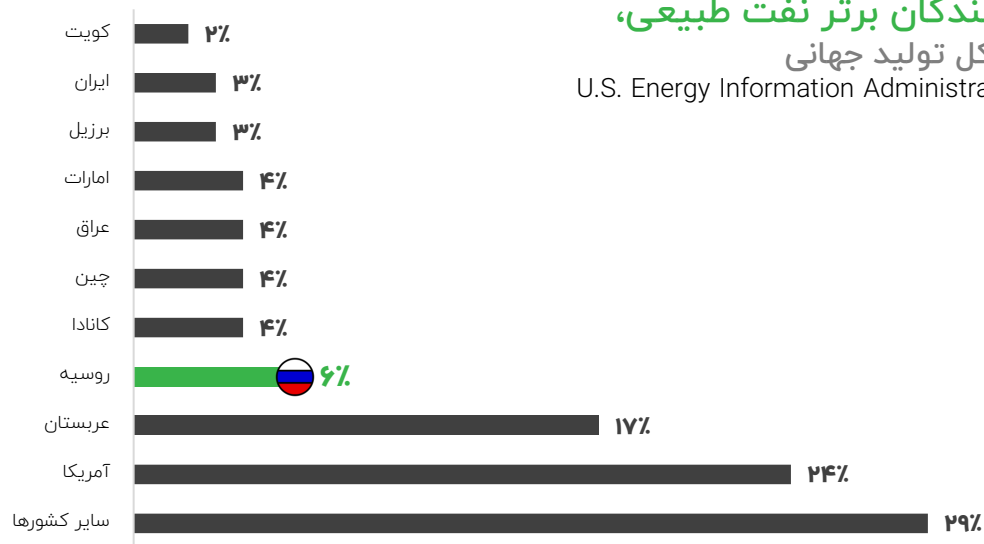
نقش روسیه در بازار انرژی

برای ایالات متحده، از دست دادن واردات نفت روسیه تأثیر شدیدی نخواهد داشت:

- نفت روسیه تنها حدود ۷ درصد از واردات ایالات متحده را به خود اختصاص می‌دهد اما در بازارهای بین‌المللی نفت و گاز، اگر کشورهای دیگر برای واکنش به اقدامات پوتین، نفت روسیه را کاهش دهند یا از آن دست بکشند، آسیب بسیار سخت‌تری خواهند دید
- هلند، آلمان، لهستان و فنلاند، در میان دیگر کشورهای اروپایی، به شدت به نفت روسیه متکی‌اند و اکنون برای خرید از کشورهای دیگر تحت فشار قرار خواهند گرفت
- چین نیز سهم بزرگی از صادرات نفت روسیه را خریداری می‌کند و احتمالاً کمتر تمایلی به کاهش خرید خود دارد

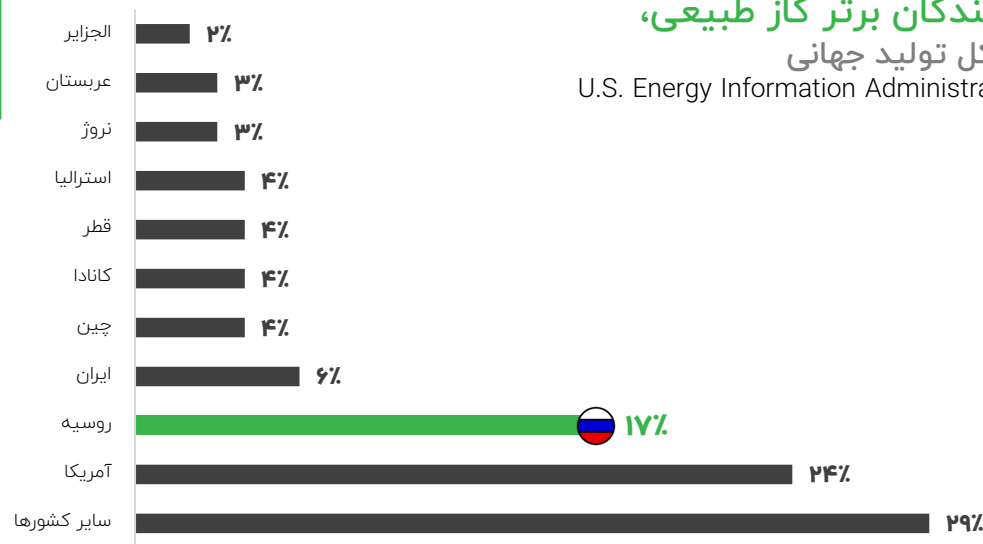
تولیدکنندگان برتر نفت طبیعی، سهم از کل تولید جهانی

منبع: U.S. Energy Information Administration

تولیدکنندگان برتر گاز طبیعی، سهم از کل تولید جهانی

منبع: U.S. Energy Information Administration

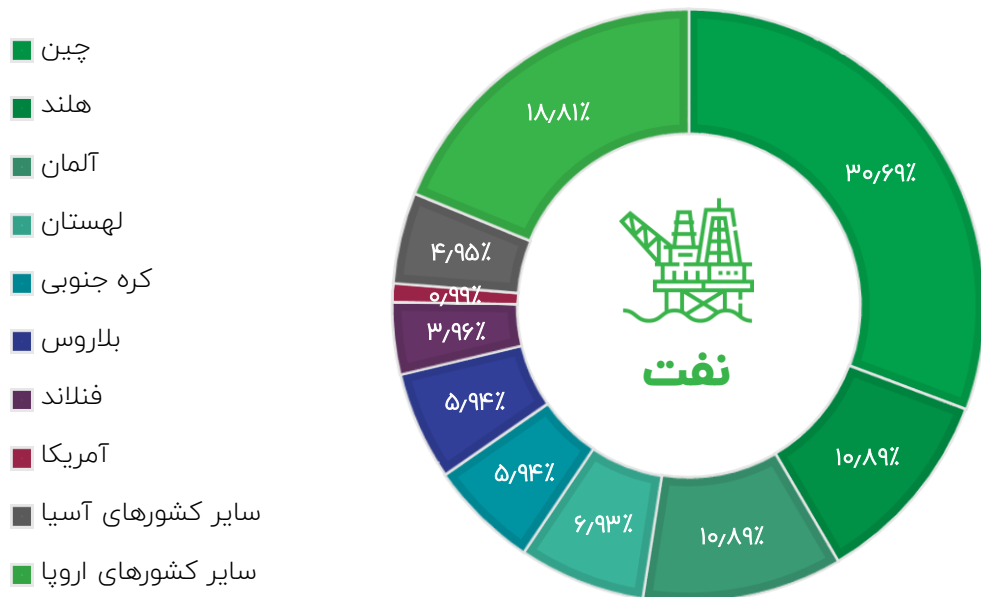

نقش روسیه در بازار انرژی

در حالی که چین می‌تواند یک راه حل کلی برای نیازهای اقتصادی روسیه ارائه دهد، هنوز مشخص نیست که چقدر مایل به حمایت از همسایه خود است:

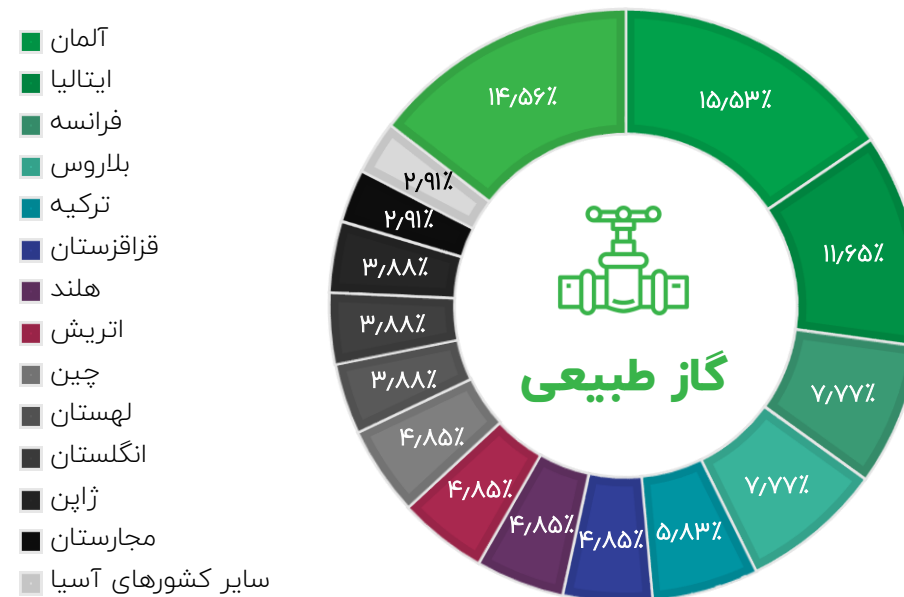
مشتریان نفت صادراتی روسیه

منبع: U.S. Energy Information Administration

مشتریان گاز طبیعی صادراتی روسیه

منبع: U.S. Energy Information Administration

اهمیت گاز در اروپا

حدود ۴۵ درصد گاز طبیعی اروپا از طریق روسیه تأمین می‌شود که ۳۰ درصد این مقدار از کشور اوکراین می‌گذرد؛

- میزان وابستگی در بین کشورها با یکدیگر متفاوت است به عنوان مثال آلمان حدود نیمی از گاز مصرفی خود را از روسیه تأمین می‌کند
- تأمین و جایگزینی نفت از سایر کشورها به نسبت گاز آسان‌تر است چرا که نیاز به زیرساخت و خط لوله دارد همچنین گاز مایع در کوتاه‌مدت پاسخگوی نیازها نیست

قیمت گاز اروپا تحت تأثیر شروع فعالیت‌های اقتصادی بعد از پاندمی کرونا در سال ۲۰۲۱ افزایش یافت؛

- همچنین عوامل منطقه‌ای مانند قطعی مربوط به تعمیر و نگهداری تجهیزات در نروژ در این رشد موثر بود.
- در اواخر سال ۲۰۲۱ روسیه برای مدت کوتاهی تأمین گاز را از طریق یکی از خطوط لوله اصلی متوقف کرد که به رشد قیمت انرژی در اروپا منجر گردید و باعث افزایش نگرانی اروپایی‌ها از قطعی بیشتر و دایمی شد؛ هرچند آن‌ها تلاش کردند با واردات گاز مایع این کسری را پوشش دهند

اروپا به طور قابل توجهی نگران است که عرضه گاز روسیه ممکن است در نتیجه درگیری در اوکراین به دلیل آسیب‌دیدگی خطوط لوله یا به دلیل محدودیت‌های عمدی ایجاد شده مختل شود؛ گزینه‌های کوتاه مدت برای پوشش این ریسک توسط اروپایی‌ها عبارتند از:

- استفاده از ذخایر گاز
- استفاده از زغال‌سنگ به جای گاز در تولید برق
- افزایش واردات گاز مایع

سناریوهای محتمل قیمت نفت و گاز

- پیش‌بینی قیمت نفت و سناریوهای ادامه پیدا کردن درگیری (بدون در نظر گرفتن ورود ایران به بازار) در یک حالت که تهاجم روسیه سریع خاتمه یابد و در حالتی که این جنگ ادامه‌دار باشد بررسی شده است
- مطابق برخی پیش‌بینی‌ها و برآوردها برگشت ایران به بازار می‌تواند تا حدود ۱۰ درصد قیمت‌های فعلی را تخفیف دهد

پیش‌بینی قیمت نفت
در سال ۲۰۲۲
منبع: Goldman Sachs

نتیجه احتمالی وزن‌دهی شده	۱۵%	۴۰%	۴۵%	احتمال وقوع
	تحریم کامل انرژی/ جلوگیری از نقل و انتقال هرگونه پول به روسیه	اعمال تحریم‌های مربوط به انرژی ولی با سهمیه‌بندی و معافیت برای برخی خریداران	سناریوی پایه	
	میلیون بشکه در روز			سال ۲۰۲۲
- ۱/۶۳	- ۴/۰۰	- ۲/۰۰	- ۰/۵۰	اخلال در عرضه روسیه
۰/۵۳	۱/۵۰	۰/۷۵	۰/۰۰	اوپک
۰/۲۱	۰/۶۰	۰/۳۰	۰/۰۰	ذخایر استراتژیک نفت
۰/۵۰	۰/۵۰	۰/۵۰	۰/۵۰	ایران
۰/۰۳	۰/۲۰	۰/۰۰	۰/۰۰	ونزوئلا
- ۰/۳۶	- ۱/۲۰	- ۰/۴۵	۰/۰۰	برآیند
۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵	قیمت هر بشکه نفت پیش‌بینی شده پیش از وقوع بحران
۰	۱۵	۵	-۱۰	افزایش قیمت ناشی از کاهش ظرفیت اضافی اپک
۱۰	۳۵	۱۵	۰	افزایش قیمت ناشی از اضافه تقاضای بوجود آمده
۱۳۵	۱۷۵	۱۴۵	۱۱۵	قیمت هر بشکه نفت برنت پیش‌بینی شده جدید

انرژی

پیش‌بینی قیمت نفت
در سال ۲۰۲۳
منبع: Goldman Sachs

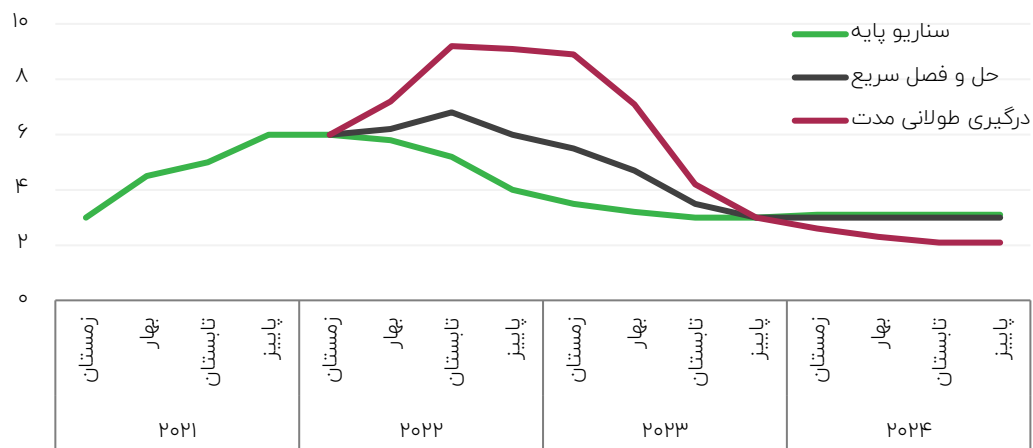
نتیجه احتمالی وزن‌دهی شده	۱۵%	۴۰%	۴۵%	احتمال وقوع
میلیون بشکه در روز				سال ۲۰۲۳
۱/۶ - ۳	- ۴/۰۰	- ۲/۰۰	۰/۰۰	اخلال در عرضه روسیه
۰/۵ ۰	۰/۵۰	۰/۵۰	۰/۵۰	ایران
۰/۰ ۳	۰/۲۰	۰/۰۰	۰/۰۰	ونزوئلا
۰/۵ ۵	۱/۶۵	۰/۷۵	- ۰/۲۵	تولید نفت شیل بیشتر
۰/۵ - ۵	- ۱/۶۵	- ۰/۷۵	۰/۲۵	برآیند
۱۰۵	۱۰۵	۱۰۵	۱۰۵	قیمت هر بشکه نفت پیش‌بینی شده پیش از وقوع بحران
۸	۲۵	۱۰	- ۵	افزایش قیمت برای تولید بیشتر شیل
۸	۲۵	۱۰	- ۵	افزایش قیمت ناشی از اضافه تقاضای بوجود آمده
۱۱۵	۱۵۵	۱۲۵	۹۵	قیمت هر بشکه نفت برنت پیش‌بینی شده جدید

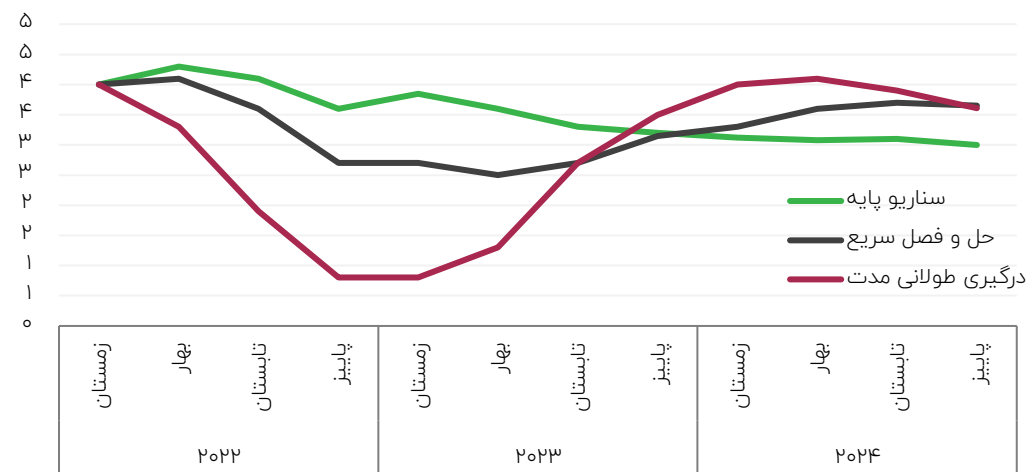
سناریوهای محتمل اقتصاد جهانی

- طولانی شدن درگیری‌ها باعث رشد قیمت‌ها و کاهش قدرت خرید مردم می‌گردد
- نمودار زیر، سه سناریوی محتمل حل و فصل سریع، درگیری طولانی مدت و سناریوی پایه را نشان می‌دهد

پیش‌بینی تورم جهانی
منبع: Moody's Analytics

پیش‌بینی رشد تولید ناخالص داخلی جهان
منبع: Moody's Analytics

نقش روسیه در بازار زغال سنگ

یکی از راه‌های جبران کمبود انرژی در اروپا و سایر نقاط دنیا استفاده از زغال سنگ است. این ماده نیز تحت تاثیر تحولات اخیر رشدی بی‌سابقه را تجربه کرده است. چین تقریباً نیمی از زغال سنگ جهان را تولید می‌کند و بزرگ‌ترین مصرف کننده زغال سنگ نیز می‌باشد. روسیه با ۴۲۹ میلیون تن تولید در سال ۲۰۲۱ از تولیدکنندگان اصلی این سوخت به شمار می‌رود

میزان کل تولید زغال سنگ،

از سال ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۴

منبع: IEA statistics – میلیون تن

CAAGR = نرخ رشد متوسط سالیانه

کشور	۲۰۱۹	۲۰۲۰	۲۰۲۱	۲۰۲۴	۲۰۱۹ - ۲۰۲۰	۲۰۲۰ - ۲۰۲۱	CAAGR ۲۰۲۱-۲۰۲۴
آسیا - اقیانوسیه	۵۷۶۰	۵۷۲۹	۵۹۳۹	۶۱۸۲	- ۰,۵٪	۳,۷٪	۱,۳٪
چین	۳۷۲۴	۳۷۶۴	۳۹۲۵	۳۹۸۲	۱,۱٪	۴,۳٪	۰,۵٪
هند	۷۵۶	۷۶۴	۷۹۳	۹۵۵	۱,۰٪	۳,۷٪	۶,۴٪
استرالیا	۵۰۷	۴۶۸	۴۷۰	۴۷۷	- ۷,۷٪	۰,۳٪	۰,۵٪
اندونزی	۶۰۱	۵۶۴	۵۷۶	۵۷۰	- ۶,۱٪	۲,۲٪	- ۰,۴٪
آمریکای شمالی	۷۰۶	۵۴۰	۵۸۴	۵۳۶	- ۲۳,۵٪	۸,۲٪	- ۲,۸٪
ایالات متحده	۶۴۱	۴۸۵	۵۲۸	۴۸۴	- ۲۴,۴٪	۸,۹٪	- ۲,۹٪
آمریکای مرکزی و جنوبی	۹۲	۵۶	۷۳	۶۸	- ۳۹,۴٪	۳۱,۵٪	- ۲,۵٪
اروپا	۵۳۱	۴۴۶	۴۷۵	۳۷۸	- ۱۵,۹٪	۶,۴٪	- ۷,۳٪
اتحادیه اروپا	۳۷۴	۳۰۱	۳۲۹	۲۴۷	- ۱۹,۳٪	۹,۲٪	- ۹,۱٪
خاورمیانه	۲	۲	۲	۲	- ۰,۲٪	۳,۷٪	۰,۰٪
اوراسیا	۵۷۸	۵۴۶	۵۵۶	۵۸۰	- ۹,۰٪	۵,۸٪	۱,۴٪
روسیه	۴۳۹	۳۹۸	۴۲۹	۴۴۵	- ۹,۴٪	۷,۷٪	۱,۲٪
آفریقا	۲۷۶	۲۶۲	۲۶۰	۲۶۹	- ۵,۲٪	- ۰,۵٪	۱,۱٪
جهان	۷۹۴۴	۷۵۶۰	۷۸۸۹	۸۰۱۴	- ۴,۸٪	۴,۳٪	۰,۵٪

نقش روسیه در بازار زغال سنگ

روسیه پس از اندونزی و استرالیا سومین صادرکننده زغال سنگ به شمار می‌رود و سهم حدوداً ۱۷ درصدی از تجارت جهانی دارد. با توجه به رشد قیمت نفت و محدودیت‌های اعمال شده از سوی اندونزی و چشم‌انداز کمبود عرضه این ماده در سطح دنیا زغال سنگ به سطوح قیمتی جدیدی در ده سال اخیر رسیده و رشد چشم‌گیری را تجربه کرده است.

میزان کل صادرات زغال سنگ،

از سال ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۴

منبع: IEA statistics – میلیون تن

CAAGR = نرخ رشد متوسط سالیانه

کشور	۲۰۱۹	۲۰۲۰	۲۰۲۱	۲۰۲۴	۲۰۱۹ - ۲۰۲۰	۲۰۲۰ - ۲۰۲۱	CAAGR ۲۰۲۱-۲۰۲۴
استرالیا	۳۹۵	۳۷۲	۳۷۶	۳۸۸	۱/۱%	۳/۳%	۱/۱%
کانادا	۳۵	۳۲	۳۱	۳۲	- ۱/۷%	۲/۶%	۰/۹%
کلمبیا	۷۷	۵۴	۵۸	۵۴	۸/۵%	- ۶/۵%	- ۲/۲%
اندونزی	۴۶۲	۴۰۵	۴۴۰	۴۱۵	۸/۷%	- ۵/۸%	- ۲/۰%
 روسیه	۲۱۸	۲۱۲	۲۲۶	۲۳۲	۶/۴%	۲/۷%	۰/۹%
آفریقای جنوبی	۷۹	۷۵	۷۲	۶۳	- ۴/۶%	- ۱۲/۷%	- ۴/۴%
ایالات متحده	۸۵	۶۳	۸۰	۵۷	۲۷/۹%	- ۲۸/۹%	- ۱۰/۷%
سایر کشورها	۱۰۴	۸۵	۸۴	۹۵	- ۰/۷%	- ۱۲/۵%	۴/۰%
جهان	۱۴۵۵	۱۲۹۸	۱۳۶۸	۱۳۳۶	۵/۴%	- ۲/۳%	- ۰/۸%

۳۵

غذا

روسیه و اوکراین در تأمین مواد غذایی
روسیه و اوکراین در تامین کود شیمیایی

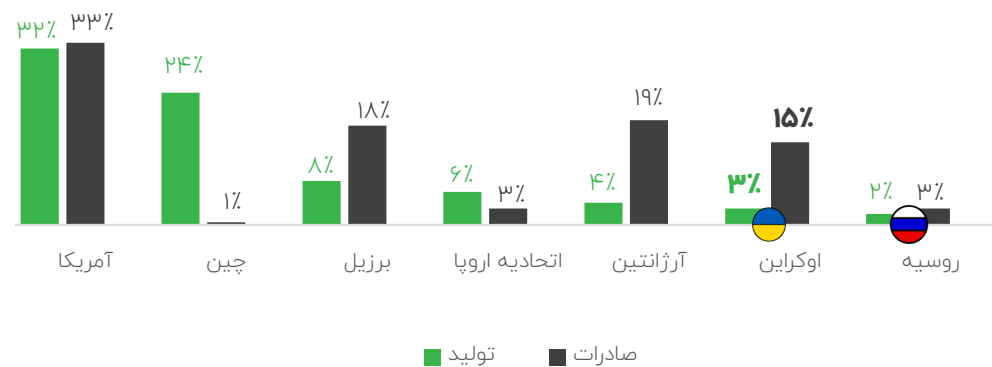

روسیه و اوکراین در تأمین مواد غذایی

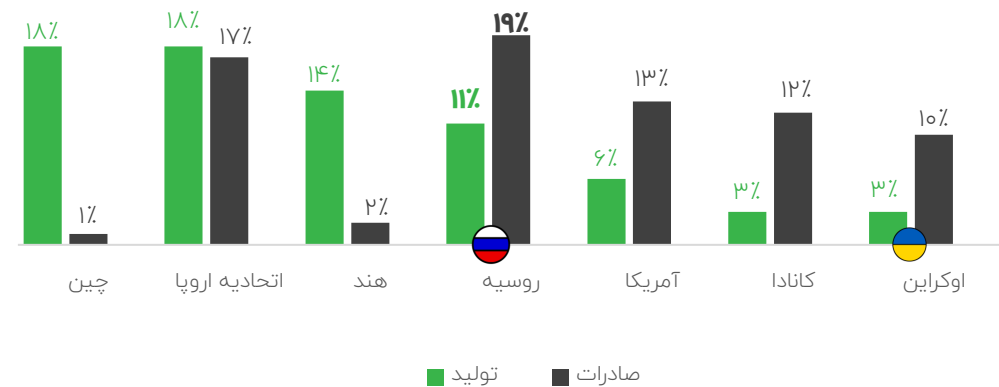
عمده محصولات صادراتی و اصلی کشور اوکراین در زمینه مواد غذایی است؛

- روسیه بزرگترین صادرکننده گندم و سهم ۱۹ درصدی از کل صادرات جهان را در اختیار دارد
- اوکراین چهارمین صادرکننده برتر و سهم ۱۵ درصدی از کل صادرات جهان را در اختیار دارد

میزان سهم تولید و صادرات ذرت،
میانگین از سال ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۱
منبع: Farmdoc Daily

میزان سهم تولید و صادرات گندم،
میانگین از سال ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۱
منبع: Farmdoc Daily

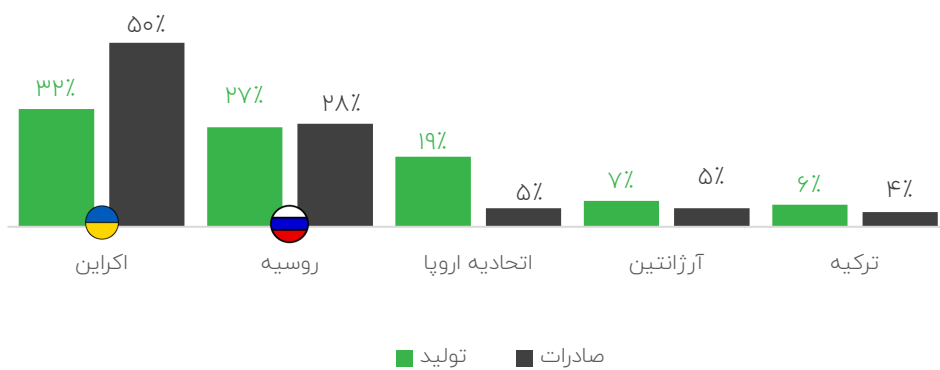

روسیه و اوکراین در تأمین مواد غذایی

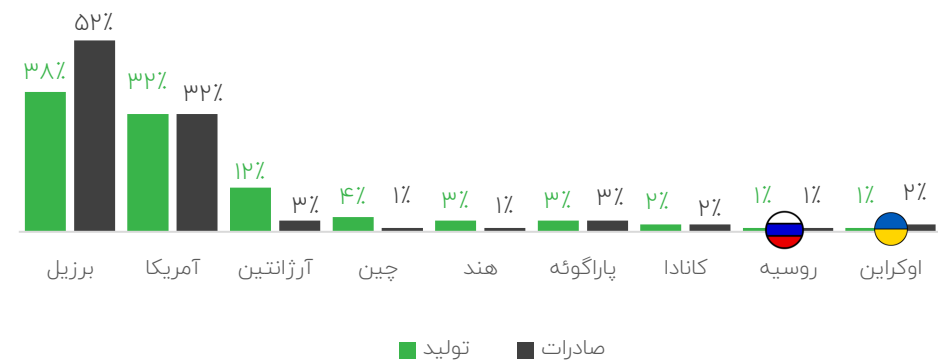
عمده محصولات صادراتی و اصلی کشور اوکراین در زمینه مواد غذایی است؛

- بنا بر گزارش بلومبرگ: ذخیره روغن خوراکی در اروپا کوتاه و در حد چند هفته آتی است، کشورهای اروپایی حدود ۴۰ درصد روغن خود را از اوکراین خریداری می‌کنند که چشم‌انداز روشنی برای تأمین از این کشور نیست؛ روسیه تأمین کننده عمده دیگر این محصول نیز تحریم شده و تأمین از آن دشوار است این در حالیست که منابع کوتاه‌مدت دیگری فعلا وجود ندارد

میزان سهم تولید و صادرات روغن آفتابگردان،
میانگین از سال ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۱
منبع: Farmdoc Daily

میزان سهم تولید و صادرات دانه سویا،
میانگین از سال ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۱
منبع: Farmdoc Daily

روسیه و اوکراین در تأمین مواد غذایی

قیمت‌های جهانی مواد غذایی در سال ۲۰۲۱ به دلایل زیادی از افزایش قیمت انرژی گرفته تا تغییرات آب و هوایی به شدت افزایش یافت و با افزایش قیمت نهاده‌های کلیدی در حال حاضر، تولیدکنندگان مواد غذایی احتمالاً تحت فشار بیشتری قرار خواهند گرفت؛

- روسیه و اوکراین مجموعاً بیش از یک چهارم صادرات جهانی گندم را به خود اختصاص می‌دهند، در حالی که اوکراین به تنهایی تقریباً نیمی از صادرات روغن آفتابگردان را تشکیل می‌دهد
- هر دو از کالاهای کلیدی مورد استفاده در بسیاری از محصولات غذایی هستند؛ اگر تنش‌های حال حاضر در اوکراین مانع برداشت و فرآوری غلات شود یا در صادرات این محصولات اختلال ایجاد کند، واردکنندگان برای جایگزینی منابع با مشکل مواجه خواهند شد

برخی از کشورها به ویژه به غلات روسیه و اوکراین وابسته هستند؛

- برای مثال، ترکیه و مصر تقریباً ۷۰ درصد از واردات گندم خود را به آنها متکی هستند. اوکراین همچنین بزرگ‌ترین تامین کننده ذرت چین است
- افزایش تولید در سایر نقاط جهان می‌تواند به کاهش تأثیر وقفه در عرضه مواد غذایی کمک کند؛ با این حال، روسیه همچنین تامین کننده اصلی مواد اولیه برای کودهای شیمیایی است، بنابراین تحریم‌های تجاری می‌تواند بر تولید سایر کشورها نیز تأثیر بگذارد
- در همین حال، می‌توان انتظار انحراف در جریان‌های تجاری را نیز داشت: به عنوان مثال، چین قصد دارد واردات گندم روسیه را آغاز کند

روسیه و اوکراین در تامین کود شیمیایی

روسیه اولین صادرکننده اوره و دومین صادرکننده کود پتاس است؛

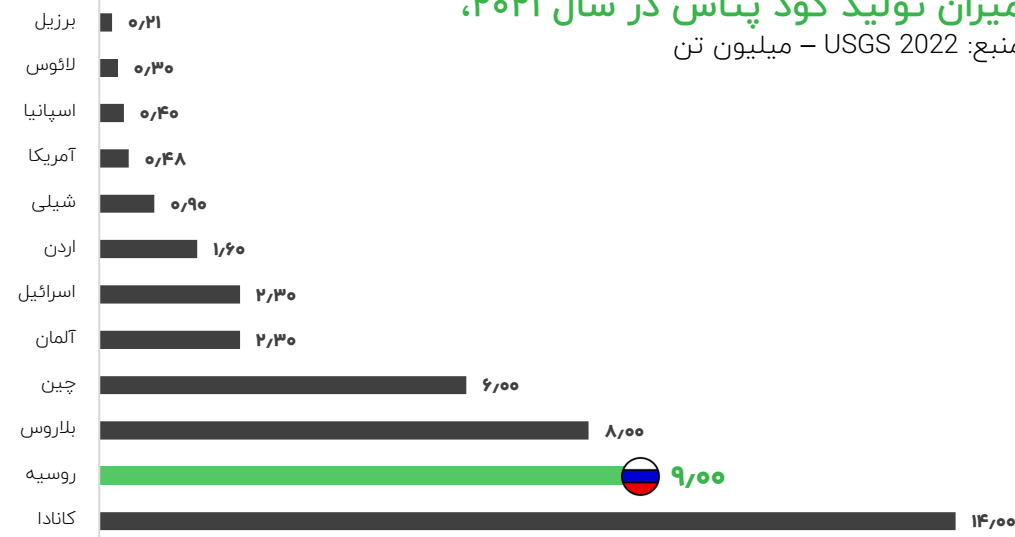
- وزارت صنایع و تجارت روسیه از تولیدکنندگان کود شیمیایی این کشور خواسته تا صادرات را متوقف و بر تامین نیاز داخلی متمرکز شوند این موضوع عامل جهش ۱۰ درصد قیمت کود شیمیایی در آمریکا شده و بحران مواد غذایی در دنیا را تشدید می‌کند
- برزیل به عنوان یکی از بزرگترین صادرکنندگان محصولات کشاورزی از جمله قهوه، سویا و شکر در تامین کود مورد نیاز خود با چالش مواجه خواهد شد

محصولات صادراتی روسیه در زمینه‌ی کودهای شیمیایی

رتبه در جهان	سهم از صادرات جهان	محصولات
۲	۲۷٪	کود پتاسه
۱	۴۹٪	آمونیم نیترات
۱	۱۸٪	اوره
۱	۳۸٪	کود ترکیبی فسفات و پتاس

میزان تولید کود پتاس در سال ۲۰۲۱،

منبع: USGS 2022 – میلیون تن

تجارت

تأثیر تنش روسیه و اوکراین بر صنعت حمل و نقل

تاثیر تنش روسیه و اوکراین بر صنعت حمل و نقل

- با توجه به اینکه حمل و نقل جهانی در پی این همه‌گیری به شدت مختل شده است، این جنگ می‌تواند مشکلات بیشتری ایجاد کند؛
 - قبل از تهاجم، مالکان کشتی شروع به اجتناب از تردد در مسیرهای کشتیرانی دریای سیاه کردند بطوریکه ارائه دهندگان بیمه خواستار اطلاع‌رسانی قبلی در مورد چنین سفرهایی بودند. اگرچه حمل و نقل کانتینری در دریای سیاه یک بازار نسبتاً خاص در مقیاس جهانی است.
 - با افزایش قیمت نفت در پی این بحران، نگرانی‌ها در حوزه کشتیرانی افزایش یافته است. نرخ حمل و نقل در حال حاضر بسیار بالا است و رشد بیشتر نیز دور از انتظار نیست، همچنین این نگرانی وجود دارد که حملات سایبری زنجیره‌های تامین جهانی را هدف قرار دهد.
 - با تحریم روسیه امکان پهلوگیری کشتی‌های حامل کامودیتی در بنادر این کشور و تخلیه آن در بنادر سایر کشورها دشوار شده و هزینه‌های حمل دریایی به شدت رشد کرده است؛ هزینه حمل نفت از بندر کوزمینو Kozmino روسیه به چین در حال حاضر ۲۰۰ هزار دلار در روز است که طی مدت کوتاهی رشد ۱۰۰٪ داشته است. همزمان با عقبگرد کشتی‌ها از بنادر روسیه، تقاضا برای حمل نفت از سایر کشورها بویژه خاورمیانه صعودی بوده و این موضوع عامل رشد کرایه حمل کشتی در سایر نقاط دنیا نیز شده است. بانکها نه تنها حمل کامودیتی‌ها از روسیه را تحریم کرده‌اند، بلکه خود کشتی‌های روسی نیز تحریم شده‌اند و عملاً کشتی کمتری برای حمل نفت دارند همچنین ۱۴.۵٪ خدمه کشتی‌های دنیا تبعه روسی و یا اوکراینی بوده که در مجموع باعث تاخیر در فرآیند بارگیری و حمل دریایی است

فلزات

نقش روسیه و اوکراین در بازار سنگ آهن

نقش روسیه و اوکراین در بازار فولاد

نقش روسیه و اوکراین در بازار قراضه

رشد قیمت محصولات فولادی

نقش روسیه در بازار آلومینیوم

تأثیر تنش روسیه و اوکراین بر صنعت مس

نقش روسیه در بازار آلومینیوم

نقش روسیه و اوکراین در بازار سنگ آهن

جهان در سال ۲۰۲۱ حدود ۲/۳۶۸ میلیون تن سنگ آهن تولید کرده است که تولید در منطقه CIS تقریباً ۱۸۵ میلیون تن بوده است؛

میزان تولید، صادرات و واردات سنگ آهن در سال ۲۰۲۱،
منبع: World Steel - میلیون تن

منطقه	تولید	صادرات	واردات
اتحادیه اروپا (۲۸)	۳۳/۱	۴۴/۷	۱۳۴/۹
اروپا	۴۲/۷	۴۸/۰	۱۴۷/۵
CIS	۱۸۴/۵	۷۵/۶	۹/۴
USMCA	۱۲۷/۰	۶۴/۶	۲۵/۰
آمریکای مرکزی و جنوبی	۴۱۲/۶	۳۷۰/۶	۱۰/۸
آفریقا	۹۲/۲	۸۴/۷	۱۳/۳
خاورمیانه	۶۱/۲	۲۸/۲	۳۴/۷
آسیا	۴۹۳/۶	۹۳/۶	۱۳۴۲/۲
استرالیا	۹۱۸/۷	۸۳۶/۲	۰/۸
نیوزلند و سایر کشورهای اقیانوسیه	۳/۲	۲/۳	۰/۱
کل	۲۳۶۸/۸۰	۱۶۴۸/۵۰	۱۷۱۸/۷۰

- با وجود تولیدکنندگان بزرگی مانند استرالیا و برزیل، CIS سهم چندانی از تولید این محصول در سطح اول دنیا را ندارد اما افزایش هزینه حمل و نقل روی قیمت سنگ آهن تاثیر مستقیم دارد
- مجموع صادرات سنگ آهن منطقه CIS در سال ۲۰۲۱ به میزان ۷۵.۶ میلیون تن بوده که از این میزان بیشترین صادرات سنگ آهن (۴۴ میلیون تن) به کشور چین بوده است و پس از آن ۲۶ میلیون تن صادرات به منطقه اروپا داشته است
- شایان ذکر است که استرالیا با صادرات بیش از ۸۳۶ میلیون تن و آمریکای مرکزی و جنوبی با صادرات ۳۷۰.۶ میلیون تن از صادرکنندگان اصلی سنگ آهن به شمار می‌روند

نقش روسیه و اوکراین در بازار فولاد

روسیه در سال ۲۰۲۱، معادل ۷۵/۶ میلیون تن فولاد تولید کرده است؛

میزان تولید فولاد در سال ۲۰۲۱،

منبع: World Steel – میلیون تن

- به دلیل وجود منابع گاز در روسیه ۳۲ درصد از این میزان تولید از طریق کوره قوس الکتریکی بوده و حدوداً ۶۶ درصد از طریق کوره بلند بوده است. اوکراین نیز با توجه به برخورداری از منابع زغال سنگ عمده فولاد خود را از طریق کوره بلند تولید کرده است. در مجموع تولید فولاد روسیه و اوکراین ۹۷ میلیون تن بوده است که حدوداً ۵ درصد از مجموع فولاد جهان را شامل می‌شود

- از نظر صادرات، روسیه ۳۰.۲۹ میلیون تن و اوکراین ۱۵.۲۶ میلیون تن صادرات دارند؛ حجم صادرات جهان حدود ۴۷۰ میلیون تن است که روسیه و اوکراین ۱۰ درصد یعنی ۴۵.۵۵ میلیون تن را تشکیل می‌دهند و مجموعاً در رتبه دهم جهان قرار می‌گیرند

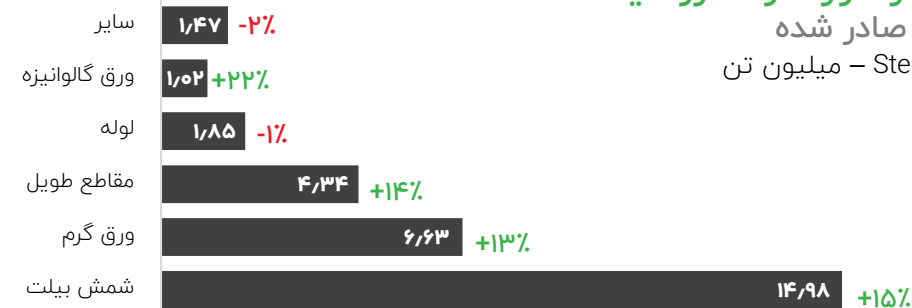

نقش روسیه و اوکراین در بازار فولاد

صادرات در حوزه فولاد روسیه ۲۰۲۱

محصولات صادر شده
منبع: SteelMint - میلیون تن

صادرات در حوزه فولاد روسیه ۲۰۲۱

مناطق صادر شده
منبع: SteelMint - میلیون تن

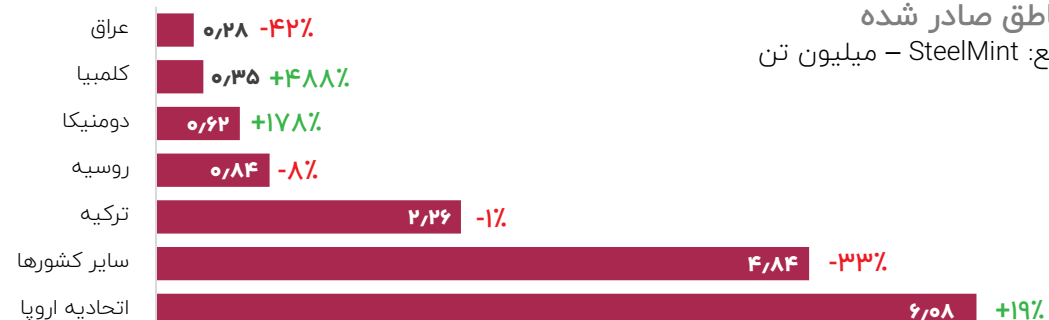
صادرات در حوزه فولاد اوکراین ۲۰۲۱

محصولات صادر شده
منبع: SteelMint - میلیون تن

صادرات در حوزه فولاد اوکراین ۲۰۲۱

مناطق صادر شده
منبع: SteelMint - میلیون تن

نقش روسیه و اوکراین در بازار قراضه

بهای قراضه وارداتی ترکیه در روزهای اخیر همزمان با کاهش عرضه از سوی دریای سیاه به بالاترین تراز تاریخی خود رسیده است؛

- قیمت فوب CFR این محصول با رشد ۱۱ دلاری به ۵۲۵ دلار رسید که بالاترین میزان از اوایل سال ۲۰۱۰ بوده است
- بالاترین تراز تاریخی قبل از آن به ماه می ۲۰۲۱ و قیمت ۵۱۵ دلاری مربوط می‌شد. در شرایط فعلی اگر روند افزایشی نرخ بیلت همچنان ادامه پیدا کند، قیمت ۵۴۰ دلاری قراضه نیز دور از انتظار نخواهد بود
- در بین کشورهای حوزه دریای سیاه روسیه بیشترین قراضه را صادر می‌کند که با توجه به شرایط پیش آمده دسترسی ترکیه به قراضه با توجه به تحریم روسیه و افزایش هزینه‌های حمل و نقل کاهش پیدا کرده که منجر به کمبود شمش در این حوزه گردیده است
- با توجه به بالا رفتن بهای مواد اولیه دیگر مانند گاز در این روزها شاهد افزایش چشمگیر شمش حوزه دریای سیاه هستیم؛ تحت تاثیر این اتفاقات قیمت میلگرد داخلی ترکیه به بالای ۸۹۰ دلار نیز رسیده است

میزان صادرات و واردات قراضه در سال ۲۰۲۱،

منبع: World Steel – میلیون تن

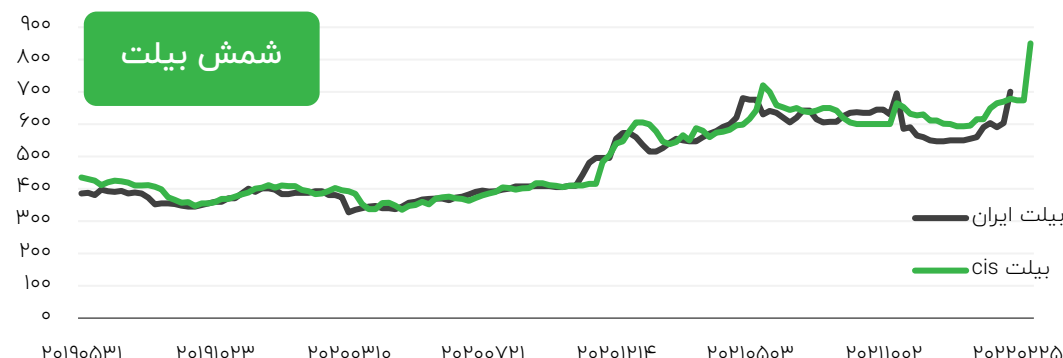
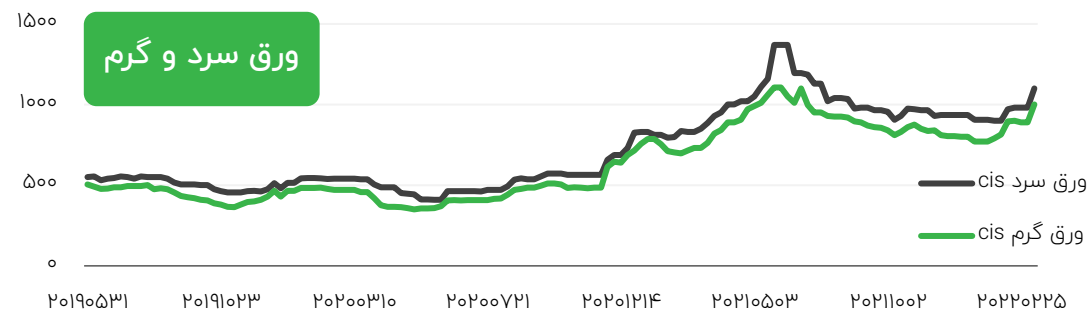
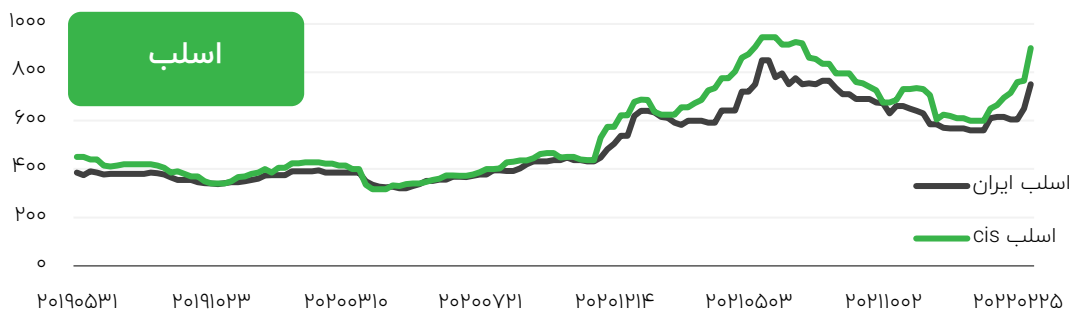
	صادرات		واردات	
	۲۰۲۰	۲۰۱۹	۲۰۲۰	۲۰۱۹
قزاقستان	۱	۰/۰۵	۰	۰
روسیه	۳/۷	۵/۲	۰/۰۵	۱
اوکراین	۰/۱	۰/۱	۱/۵	۱/۶
سایر CIS	۰/۱	۰/۱	۱/۵	۱/۶
CIS	۴/۹	۵/۵	۳/۱	۴/۲

روند قیمت محصولات فولادی

همزمان با درگیری کشورهای روسیه و اوکراین شاهد افزایش قیمت نرخ این محصولات در حوزه دریای سیاه هستیم و با قطع صادرات در کشورهای درگیر، تقاضا برای محصولات فولادی ترکیه افزایش پیدا کرده است که این امر موجب رشد نرخ محصولات فولادی در کشور ما خواهد شد.

نقش روسیه در بازار آلومینیوم

منابع بوکسیت جهان بیش از ۳۰ میلیارد تن برآورد می شود؛

- بیش از نیمی از ذخایر بوکسیت جهان در چهار کشور گینه، استرالیا، ویتنام و برزیل قرار گرفته است و از طرف دیگر چین، استرالیا و برزیل بزرگترین تولیدکنندگان آلومینا هستند
- در جدول روبه‌رو کشورهایی که بیشترین میزان تولید آلومینیوم را دارند، نمایش داده شده‌اند؛ چین با تولید بیش از نیمی از آلومینیوم جهان جایگاه اول را به خود اختصاص می‌دهد و پس از آن هند و روسیه قرار گرفته‌اند
- شرکت‌های مهم تولیدکننده آلومینیوم جهان عبارت‌اند از: روسال (روسیه)، چالکو (چین)، آلکو (آمریکا) و آلکان (کانادا) که این چهار شرکت در بیش از ۴۰ کشور جهان فعالیت دارند
- از آن‌جا که هزینه برق بیش از ۳۰ درصد از کل هزینه‌های تولید آلومینیوم را شامل می‌شود، چالش اساسی برای تولید این فلز در دنیا کمبود برق است

کشور	تولید آلومینیوم تصفیه‌شده		ظرفیت انتهای سال	
	۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۲۱	۲۰۲۰
چین	۳۷,۱۰	۳۹,۰۰	۴۲,۳۰	۴۳,۰۰
هند	۳,۵۶	۳,۹۰	۴,۰۶	۴,۰۶
روسیه	۳,۶۴	۳,۷۰	۴,۰۲	۴,۰۲
کانادا	۳,۱۲	۳,۱۰	۳,۲۷	۳,۲۷
امارات	۱,۵۸	۱,۶۰	۱,۷۲	۱,۷۲
استرالیا	۱,۵۸	۱,۶۰	۱,۷۲	۱,۷۲
بحرین	۱,۵۵	۱,۵۰	۱,۵۵	۱,۵۵
نروژ	۱,۳۳	۱,۴۰	۱,۴۳	۱,۴۳
آمریکا	۱,۰۱	۰,۸۸	۱,۷۹	۱,۶۴
ایسلند	۰,۸۶	۰,۸۸	۰,۸۹	۰,۸۹
سایر کشورها	۸,۸۸	۹,۴۰	۱۲,۳۰	۱۲,۳۰
کل	۶۵,۱۵	۶۷,۹۶	۷۶,۰۳	۷۶,۶۶

منبع: USGS - هزار تن

در مجموع بحران بوجود آمده از دو جهت بر روی قیمت این فلز تاثیرگذار است. از طرفی افزایش نرخ گاز بهای تمام شده این فلز را افزایش می‌دهد و از سوی دیگر با تحریم روسیه به عنوان یکی از بازیگران اصلی این صنعت عرضه آلومینیوم با اختلال مواجه خواهد شد.

تاثیر تنش روسیه و اوکراین بر صنعت مس

هرچند روسیه در زمینه تولید کنسانتره مس از کشورهای شاخص و تاثیرگذار جهانی نمی‌باشد اما در زمینه مس تصفیه شده جزو کشورهای برتر است؛

- روسیه بخش اعظم مس تولیدی خود را مصرف و بخش بسیار کمی را صادر می‌کند. بنابراین با جنگ روسیه و اوکراین قیمت جهانی مس روند افزایشی به خود گرفت که از دو منظر کوتاه‌مدت و بلندمدت قابل بررسی است:

۱- نخست با افزایش سرسام‌آور هزینه انرژی و برق مخصوصا در اروپا هزینه تولید فلز مس نیز افزایش یافت پس از آن افزایش هزینه حمل و نقل جهانی و اختلالات پیش آمده در این صنعت منجر به کاهش تقاضا برای اجاره کشتی جهت حمل مواد اولیه از سوی بیشتر تولیدکنندگان محصولات فلزی در سراسر دنیا و مخصوصا چین گردیده است. این موضوع باعث تضعیف طرف عرضه و افزایش قیمت کامودیتی‌ها گردید.

۲- نکته مهم‌تر آن که فلز مس بعد از کاهش همه‌گیری کرونا و بهبود اقتصاد جهانی، رشد قیمتی زیادی را تجربه کرد که مهم‌ترین دلیل آن حرکت جوامع دنیا به سمت انرژی‌های پاک و تجدیدپذیر بود. با وجود درگیری و اهرم فشار روسیه در جهت قطع سوخت‌های فسیلی، کشورهای درگیر در این منطقه را بیش از پیش به استفاده از این سوخت‌ها در بلندمدت ترغیب می‌کند امری که باعث می‌شود تقاضا برای این محصول در بلندمدت نیز قوی باشد.

کلیات صنعت سرب و روی

بزرگترین تولیدکنندگان این محصول به ترتیب کشورهای چین، پرو و استرالیا و مصرف کنندگان عمده این محصول نیز چین، اروپا و امریکا (به ترتیب حدود ۵۰ درصد، ۱۷ درصد و ۶ درصد است) می‌باشند. شرکت Korea Zinc با ۱۱۰۰ هزار تن تولید بزرگترین تولید کننده روی و بعد از آن شرکت Nyrstar با ۱۰۷۳ هزار تن تولید در رده دوم و شرکت Glencore با ۱۰۰۱ هزار تن تولید در رده سوم بزرگترین شرکت‌های تولیدکننده روی می‌باشند.

عوامل موثر بر قیمت روی؛

- عوامل موثر بر قیمت روی را می‌توان به قیمت مواد اولیه، سطح موجودی انبار و عرضه و تقاضا نسبت داد. نگرانی فعالان بازار از افزایش قیمت انرژی و کاهش عرضه این محصول بر قیمت این فلز اثرگذار است. جنگ روسیه و اوکراین باعث افزایش هزینه انرژی و حمل و نقل و سایر ریسک‌های مرتبط شده است که به تبع آن افزایش قیمت روی جهانی را به دنبال دارد (به ازای هر تن تولید روی حدوداً ۴ مگاوات ساعت برق مصرف می‌شود). صادرات روسیه در این فلز بسیار محدود بوده و این کشور در عمل وارد کننده روی است
- رشد قیمت گاز و به تبع آن افزایش قیمت برق در اواخر سال ۲۰۲۱ باعث افزایش نرخ جهانی روی گردید. شرکت بلژیکی نیراستار دومین تولیدکننده روی دنیا به دلیل محدودیت برق در اروپا و مسایل محیط زیستی اعلام کرد که فرآیند تولید غیر رقابتی شده و ۵۰ درصد از تولید در نواحی مختلف اروپا را کاهش داد
- تولید کنسانتره روی در چین در ماه ژانویه به ۱۶۶ هزار تن رسید که نسبت به سال گذشته و ماه مشابه سال گذشته به ترتیب ۱۲.۸ و ۱۲.۴ درصد کاهش داشته است
- رشد قیمت برق در اروپا بسیاری از واحدهای روی این قاره را به حالت نیمه تعطیل در آورده است. نیراستار اعلام کرد با افزایش هزینه برق، تولید ۱۷۰ هزار تن روی در فرانسه را از ماه ژانویه ۲۰۲۲ تا اطلاع ثانوی جهت انجام برخی اقدامات نگهداری و تعمیرات متوقف کرده است. این شرکت پیش از این نیز تولید خود در بلژیک و هلند را به دلیل هزینه بالای انرژی کاهش داده است. انتظار می‌رود تعطیلی بیشتر واحدهای تولید شمش روی در اروپا ناشی از رشد قیمت گاز طبیعی، برق، همچنین افزایش هزینه حمل و نقل به کاهش موجودی این فلز و افزایش قیمت آن منجر گردد

سایر

سایر محصولات متأثر از تنش روسیه و اوکراین

سایر محصولات متأثر از تنش روسیه و اوکراین

روسیه و اوکراین در ساخت و صادرات جهانی سایر مواد اولیه ضروری مانند نئون، پالادیوم و پلاتین نقش تعیین کننده دارند؛

- ترس از تحریم روسیه قیمت این فلزات را افزایش داده است. به عنوان مثال، قیمت پالادیوم طی معاملات فعلی تقریباً ۲۷۰۰ دلار آمریکا در هر اونس است که از اواسط دسامبر ۸۰ درصد افزایش یافته است
- پالادیوم جز کلیدی ترین مبدل های کاتالیزوری در خودروهای بنزینی و همچنین دستگاه های الکترونیکی است. روسیه سهم ۴۰ درصدی از تولید جهانی این محصول را داراست

صنایع هوافضای ایالات متحده، اروپا و بریتانیا نیز به تامین تیتانیوم از روسیه وابسته هستند؛

- بوئینگ و ایرباس قبلاً به تعیین تامین کنندگان جایگزین اقدام کرده اند. با این حال با توجه به اینکه شرکت روسی VSMPO-AVISMA یکی از تامین کنندگان اصلی تیتانیوم است، جایگزینی کامل این فلز را غیرممکن کرده است. شایان ذکر است برخی از تولیدکنندگان هوافضا قراردادهای بلندمدت تامین را تا سال ۲۰۲۸ امضا کرده اند

شاخص قیمت جهانی نیکل طی مدت کوتاهی رشدی ۷۰ درصد داشته و به \$۵۰۹۴۱ در هر تن و بالاترین سطح قیمت تاریخی رسیده است؛

- غول تامین کننده نیکل دنیا شرکت نوریلسک نیکل با ۷۳ هزار نفر پرسنل، توسط غرب تحریم شده است. از طرفی طی ۲ هفته اخیر موجودی انبارهای LME نیکل دنیا افت ۱۹٪ داشته و به ۷۶ هزار تن رسیده که ۳۶.۶ هزار تن آن قابل فروش است
- در خصوص نئون، پالادیوم و پلاتین، می توان انتظار اختلالات و کمبودهای احتمالی را داشت که منجر به افزایش قیمت برای بسیاری از محصولات و خدمات می شود

ارتباط با ما

آدرس: تهران، بلوار نلسون ماندلا، خیابان گلغام، پلاک ۳۸، واحد ۱۰۱

تلفن: ۰۲۱-۲۶۲۳۱۲۷۸

info@toranjcapital.com

Toranjcapital

https://toranjcapital.com

